

Boží hod vánoční 2023 HK Titovi 3:3-8 (čtení: Lk 2:11-20) písně 788, 462 (1-2.5-6)

Vždyť i my jsme byli kdysi nerozumní, neposlušní, zbloudilí, byli jsme otroky všelijakých vášní a rozkoší, žili jsme ve zlobě a závisti, byli jsme hodni opovržení a navzájem jsme se nenáviděli. Ale ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha: On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého. Bohatě na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, abychom ospravedlnění jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje. Tato slova jsou spolehlivá, a chci, abys tomu všemu neochvějně učil, tak aby ti, kdo uvěřili Bohu, snažili se vynikat dobrým jednáním. To je dobré a lidem prospěšné.

Titovi 3:3-8

Možná to poslední, co dneska potřebujete, je být někým napomenuti. Přesto se i na Ježíšovy narozeniny čte v kostelích z pastorálních epištol, které sepsali věřící lidé s dobrým úmyslem, že nějaké to vhodně zvolené pobídnutí bude pro jejich sestry a bratry nakonec povzbuzující. A povzbuzení to se zas k Ježíšovým narozeninám tuze hodí, nemyslíte?

Takže zkusíme rozmíchat všechna ta přečtená napomenutí a pobídnutí a třeba z toho vzejde nějaká skutečně povzbudivá strava pro dnešní velký den – duchovní dort s dva tisíce dvaceti třemi svíčkami.

Garp (postava z románu Johna Irvinga) ve svém světě píše, že „Pokud jste opatrní, pokud používáte dobré ingredience a nějak si neurychlíte recept, můžete obvykle uvařit něco velmi dobrého. A někdy je to jediná hodnotná věc, kterou můžete zachránit den – tím, co uděláte k jídlu. Při psaní můžete mít všechny správné ingredience, věnovat tomu spoustu času, můžete to myslet dobře, a přesto z toho nic nevzejde. Platí to i o lásce, myslí si Garp. Můžete mít správné podmínky, myslet to dobře a stejně z toho nevzejde nakonec nic. Jen vaření tedy může člověka, který se hodně snaží, zachovat při zdravém rozumu.

Když se držíte přesně daného receptu, vyjde z toho chutná věc. A to my lidi zas potřebujeme zažít – že se cosi podařilo, že je cosi dobré a chutná nám, můžeme z toho mít společný užitek a dobrý pocit – společnou zkušenost, že je dobrý den nebo dokonce sváteční den – tak sváteční jako by narozeniny drahé osoby měly být. Sváteční díky tomu, že se nejen narodila, ale může žít a může nám být spolu dobře.

Při pozorném vaření bez zkratk a chyb v receptu to vychází. Proto tolik lidí rádo vaří, ženy i muži, protože potřebujeme zažít ten dobrý výsledek – myslí si moudře John Irving, autor a stvořitel pana Garpa a jeho světa.

Všechno ostatní v životě jako by úplně nevycházelo. A není problém v kvalitních ingrediencích. Přece nejsme zlí. Myslíme to dobře. – To je krásná věta, až dojemná: „Myslel jsem to dobře.“ Až by se u ní patřilo aspoň uronit slzičku. Protože to všichni asi známe. Chtěli jsme být rozumní a pozorní a spolehliví, obrnění před tlakem povrchních tužeb a rozkoší a před zlostí, závistí a záští, které stále odkudsi přibíhají jako smečka zdivočelých psů a začnou na nás skákat a štěkat a někdy i kousat.

V našem čtení pro Ježíšovy narozeniny apoštolové napsali, že to mysleli původně taky dobře. Teda, oni to nezapsali takhle stručně jednou větou, pěkně barvitě popsali, aby ta pomyslná smečka pobíhajících psů byla opravdu plastická: „Bylíť jsme zajisté i my někdy nesmyslní, tvrdošíjní, bloudící, sloužice žádostem a rozkošem rozličným, v zlosti a v závisti bydlíce, ohyzdní, vespolek se nenávidíce.“

To jsou ingredience, z nichž opravdu žádné narozeninové povzbuzení neupečeme. Ale je férové i zdravé to říct! Někdy jsme určitě taky takoví byli. A jako by stůl byl hnedka nějak čistější. Jako bychom ty ingredience, které máme všichni taky v naší lidské výbavě, hezky vzali do ruky, řekli si, jak se jmenují a pak se dohodnuli, že z nich teda dnes vařit nechceme!

Tak ale co se dalšího nabízí? Co nám zbývá v naší lidské výbavě, abychom mohli zachránit narozeninovou slavnost osoby, s níž to myslíme dobře? Co ze sebe vyždímáme dobrého? Být tak užitečný k něčemu, co bude pro druhé slavnostní a narozeninové...

Jsou tací – a všechna čest, bez ironie – kteří znají osvědčené recepty, jak to o velkých svátcích zařídit pro sebe i pro druhé, aby to bylo krásné a bez chybičky. Nemůžu vyloučit, že jsou na světě takové vždy fungující recepty a kolují po jakýchsi příkladně obdivuhodných lidských myslích.

Rozumějme, nejde ani v nejmenším o nějaké srovnávání, kdo co dokáže. Aspoň v kostele naplněném oslavou Kristova narození snad o to vůbec nejde a nemá jít! Ale přece se nějak vnitřně stavím o dva krůčky blíž k lidem, kteří cítí vánoční čas jako dny, v nichž si intenzivněji uvědomujeme, co nám chybí. A taky si uvědomujeme, kde je či proč bylo pro nás doma. Letošní Vánoce to mezi lidmi není úplně půl na půl jako obvykle, nýbrž asi téměř všichni dospělí si uvědomujeme, co nám lidem chybí.

A chybí leccos nejen v našich bližních, kteří již slaví narozeniny v nebi přímo s oslavencem. Taky na sobě to člověk nesporně poznává, co chybí. A na co recept nemáme a zřejmě ani příští rok nebudeme mít. Protože lidské duše a odpuštění a láska a naděje jsou sice křesťanské ingredience do receptů na křesťanské Vánoce, ale nedají se krájet. Nedají se jednoduše přisypávat a odsypávat jako mouka. Nemůžeme zasahovat do lidí, které jsme milovali. Ani do těch, které máme stále vedle sebe nemůžeme zasahovat – nemůžeme sebe navzájem upravovat podle nějakého předpisu na křesťanské Vánoce.

Ostatně tohle všechno ani nemusíme dělat a nemusíme si zoufat, že to nedokážeme. I když bychom to kolikrát uměli myslet strašně moc dobře pro své nejbližší i pro sebe.

Hlavní ingredience k oslavě Ježíšových narozenin totiž zajistil sám Bůh. Nechtěl to po nás připravit, ani jakkoliv dovařit. Rozhodl, že při Božích narozeninách nebudeme my dávat dary oslavenci. Nýbrž on sám ve spolupráci s Bohem přinese dary nám: Zjevila se dobrota a láska našeho Spasitele a Boha... v tom, že on nás zachránil ze své lásky! Ne kvůli našim spravedlivým skutkům, ne kvůli tomu, co jsme si v životě navařili (ať už to bylo k jídlu nebo ne). Nýbrž ze své lásky nás zachraňuje z bolestí života!

Přes všechno naše lidské dobré snažení být spolehlivými a užitečnými v den Vánoc – na tento základní důvod toho, že jsou Vánoce, bychom neměli zapomenout. A tu jsem se vrátil opět do žánru napomínání. Ale, prosím, přijměte to spíš jako povzbuzení. Být užitečným, udělat cosi dobře – pravda – o Vánocích tuplem přijde všem vhod. Avšak kvůli čemu slavíme Vánoce? Kvůli tomu, že se narodil náš zachránce – Spasitel. Slavíme Vánoce kvůli Boží dobrotě a lásce vůči nám a všem lidem kolem nás. Toto křesťanské jádro Vánoc může způsobit, že Vánoce nemusí být jen teskné či unavené nebo dokonce nezdravé. Máme důvod k oslavě: Díky narození Krista jsme poznali Boží dobrotu a lásku ve svých životech! Díky narození Krista jsme získali naději i pro další dny a jistě nejen pro sebe.